

Любов гірша за смерть

На арабському телебаченні не менше жахів і насильства, ніж на західному. Щодо цього тут немає ніякої цензури. Звісно, заборонено будь-які фільми на єврейську тематику, зокрема про Голокост. Єгипетські телеканали без найменшого вагання показують криваві кадри терористичних атак чи полів битв. Розчленовані, розірвані тіла крупним планом. Діти дивляться найгірші, найжорстокіші фільми жаху, та коли на екрані з'являється невинний поцілунок, оголена жіноча спина, фрагмент грудей, єгипетські матері (так-так, зазвичай не тати) затуляють дітям очі або перемикають канал. Я не раз спостерігав такі сцени в гостях у знайомих.

Водночас Єгипет незмінно належить до першої десятки країн за відвідуваністю порносайтів: разом зі США, Індією, Іраном і Пакистаном. А Каїр давно очолив рейтинг міст за популярністю мережевих порнофільмів.

Тимчасом єгипетські цензори ріжуть телепрограми так нещадно, аж іноді незрозуміло, що взагалі відбувається на екрані, ніби диск зчитується уривками.

Убивства, тортури, насильство — *халяль*.

Оголеність, секс — *харам*.

Алкоголь, п'янство — *халяль*.

Поцілунки, обійми, ніжність — *харам*.

На вулицях багато дівчат, убраних так: на голові хіджаб, нижче — обтисла кольорова майка, надягнена поверх стрейчевої кофти з довгими рукавами, на ногах — обтислі штани.

Хіджаб приписано носити. Хоча важко сказати, ким приписано. Це ланцюгова реакція, яку важко відстежити, вона бере початок від смерті Насера, тобто з ранніх сімдесятих. Мої сусіди кажуть носити хіджаб своїй десятирічній дочці. Я запитую, навіщо, вона ж іще мала. Бо всі дівчата в школі носять. І справді, у межах району дівчинка ходить без хіджаба, але вранці виходить до школи з покритою головою. Ці сусіди — секуляристи, ненавидять усе хоч якось пов'язане з ісламізмом. Але в їхніх чотирьох дочок, включно з десятирічною в хіджабі, вирізані клітори. Утім, це табу, про це не говорять, тим паче з іноземцями.

Секуляристи обрізають своїх дівчаток так само, як і бородані. Дівчина з клітором — потенційна шльондра. Жінка й чоловік окремо, окремо, не торкатися, не розмовляти, не дивитися, не думати! Хлопці — в туалет, дрочити, ніякого дошлюбного сексу, тільки так! Дрочити недобре, але краще за позашлюбний секс, — так кажуть ісламські вчені. Бородаті мудреці ласкаво дозволяють хлопцям віддаватись онанізму, після якого

рекомендують ритуальне омовіння, щоб тіло було чистим до наступної молитви.

На три поверхи вище живе консервативна родина. Хлопець, як той салафіт біля бібліотеки, на моє *Ас-саламу алейкум* відповідає тільки *ва алейкум*, тобто має на увазі: а тобі, кяфіре, хай буде те, чого ти насправді бажаєш мені.

Коли зустрічаю їх у ліфті, його дружина в чорному нікабі відвертає голову до стінки.

Коли в ліфт заходить моя дружина з Хасаном, але без мене, а всередині вже є той бородатий сусід, сам або з дочкою, він тут-таки виходить, не відповідаючи моїй дружині на її *Ас-саламу алейкум*, тому що з чужими жінками не можна розмовляти. І взагалі салафіт не стерпить перебування сам на сам у тісному ліфті з чужою кяфіркою, в якій ще й голова непокрита, бо в жіночому волоссі, як стверджує один хадіс, живе зло.

Коли ж у ліфт заходжу тільки я, а там тільки його дружина в нікабі, то вона виходить.

Не так-то просто їздити ліфтом.

Можливі лише такі варіанти: я й він, або моя дружина і його дружина, або ми всі разом, але тоді його дружина стоїть біля моєї, а я — біля нього. Якщо його дочка їде сама, то не входить у ліфт, коли там є я, моя дружина чи Хасан або всі ми троє.

Під бороданем і прямо над нами мешкає Діна, самотня вдова, теж загорнута в чорний нікаб. «Привіт, Діно, чорна вдово», — так я з нею вітаюся, коли зустрічаємось у ліфті, а вона тихо хихикає. Відкидає нікаб назад, показуючи своє прегарне обличчя, і широко всміхається, виблискуючи білими

зубами. Діна прекрасно говорить американською англійською. Вона вивчала ф-і-л-о-с-о-ф-і-ю в Бостоні. Кільканадцять секунд наодинці в ліфті ми витрачаємо на філософський мікродиспут, подібний до лекції Колаковського¹⁶. Молитовні примовляння. Ясперс, Гайдеггер, Кант, кілька чи кільканадцять речень, перший поверх — і Діна зникає під нікабом. Виходимо мовчки, ніби не знайомі, до наступної зустрічі в ліфті.

Прекрасна, незбагненна, кінчена країна.

¹⁶ Лешек Колаковський (1927–2009) — знаний польський філософ. — Прим. перекл.